

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Державний методичний центр навчальних закладів
культури і мистецтв України

ХОРОВИЙ КЛАС

Програма
для вищих навчальних закладів
культури і мистецтв I–II рівнів акредитації

Спеціальність
“Народна художня творчість”

Спеціалізація
“Народне пісенне мистецтво”

Київ 2007

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Державний методичний центр навчальних закладів
культури і мистецтв України

ХОРОВИЙ КЛАС

Програма
для вищих навчальних закладів
культури і мистецтв I–II рівнів акредитації

Спеціальність
“Народна художня творчість”

Спеціалізація
“Народне пісенне мистецтво”

Київ 2007

Видання здійснено на замовлення Державного методичного центру навчальних закладів культури і мистецтв України

ХОРОВИЙ КЛАС

Програма

для вищих навчальних закладів культури і мистецтв

I–II рівнів акредитації. – Вінниця: ПП НОВА КНИГА, 2007. – 20 с.

Укладач	А. І. Затурян – викладач-методист Миколаївського державного вищого училища культури, заслужений працівник культури України
Рецензенти:	О. П. Макаренко – професор Миколаївського державного університету ім. В. О. Сухомлинського, кандидат мистецтвознавства Г. Я. Савенко – заступник директора з навчальної роботи Лозівського училища культури і мистецтв, викладач хорових дисциплін Л. Г. Добровольська – викладач Київського обласного училища культури і мистецтв
Редактор	Н. П. Ковальчук
Відповідальний за випуск	Т. Ф. Стронько

Навчальне видання

Формат 60×84/16. Папір офсетний. Друк ризографічний
Ум. друк. арк. 1,16 . Наклад 100 прим.

ПП “НОВА КНИГА”

21029, м. Вінниця, вул. Квятека, 20;

Тел./факс: (0432) 52-34-82, 52-34-81

E-mail: zbut@novaknyha.com.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців, виробників і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 2646 від 11.10.2006 р.

© Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв України, 2007

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Основою музичної культури народу України є народне хорове мистецтво.

Довгий час у нашій країні бракувало керівників професійних і аматорських народних хорових колективів.

Вирішення цієї проблеми було започатковано в 70-х роках минулого століття столичним вузом, нині Київським національним університетом культури і мистецтв та Миколаївським державним вищим училищем культури, коли у цих навчальних закладах відбулось відкриття хорових спеціалізацій за фахом “Хормейстер – керівник народного хору”.

Профілюючим предметом нової хорової спеціалізації “Народне пісенне мистецтво” є народний хоровий клас.

Головною метою і завданням його лабораторно-практичних занять є створення необхідних умов для досконалого оволодіння студентами професійною методикою та практикою роботи з народним хором; сприяння розвитку виконавських вокально-хорових навичок та музичальних здібностей майбутнього керівника народного хорового колективу.

Крім того, “Народний хоровий клас”, як навчальна дисципліна, повинна відігравати велику роль у формуванні майбутнього фахівця: і як умілого диригента; і як керівника – організатора; і як педагога; і як особистості, наділеної чемністю, вихованістю та високою культурою відносин.

Навчальну художньо-творчу роботу народного хорового класу треба будувати на основі репертуару із пісенного фольклору, переважно своєї місцевості, або на регіональних співочих традиціях, а також на кращих зразках національної вокально-гуртової виконавської культури нашого народу, оригінальних хорових творах сучасних вітчизняних композиторів та композиторів-класиків.

Успішне виконання поставлених завдань може бути по-справжньому забезпечене лише за умови тісного взаємозв'язку з іншими предметами хорової спеціалізації, з розшифровкою народної пісні, аранжировкою, а також з викладанням спеціальних музичних інструментів (фортепіано, бандури або баяна).

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ЗАНЯТЬ ХОРОВОГО КЛАСУ

Залік в семестр.	Всього годин за планом	Годин лабор. практ. занять	Годин самостійної роботи студ.	I курс		II курс		III курс	
				I сем. 17 т.	II сем. 21 т.	III сем. 16 т.	IV сем. 21 т.	V сем. 14 т.	VI сем. 19 т.
3, 5, 6	810 год.	519 год.	291 год.	5 г.	6 г.	5 г.	3 г.	5 г.	5 г.
			на семестр	34 г.	42 г.	22 г.	22 г.	85 г.	73 г.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Хоровий клас – це творча виконавська лабораторія, в якій послідовно, крок за кроком, на практичних заняттях з хором удосконалюється диригентська техніка студента, виконавська вокально-хорова культура, закріплюються теоретичні знання, здобуті на уроках спеціальних дисциплін.

У хоровому класі взаємодіють дві сторони навчального процесу:

1. Участь студента в хорі як хорового співака.
2. Практична робота студента з хором як диригента.

Кожна з них розглядається як самостійний розділ, але в той же час вони взаємодіють між собою і становлять єдиний навчальний процес, спрямований на виховання диригента як організатора та художнього керівника народного хорового колективу.

Робота хорового класу повинна бути зосереджена, головним чином, на вивченні питань хорового виконавства, методів розкриття образного змісту народної пісні і засобів художньої виразності, а також удосконаленні навичок техніки хорового співу та професіоналізації слуху і музичної пам'яті. Спів у хорі сприяє розвитку почуття мелодійного та гармонійного ансамблів, чистоті інтонування та строю, забезпечує вміння зливати індивідуальний тембр голосу із загальнохоровим тембром, виховує вокально-хорові навички щодо манери співу, принципів правильного співочого дихання і звукоутворення. Участь студента в хорі, як хорового співака, передбачає виховання в нього вокально-

хорової культури та підготовки колективу як художньо-виконавського організму.

Все це забезпечує викладач-керівник хорового класу. Особливу увагу в організації навчального процесу слід зосередити на самостійній роботі студентів з хором під керівництвом викладача-керівника хорового класу та за участю викладача з техніки диригування. Студент повинен бути всебічно підготовленим до кожного заняття хору, мати детально складений план проведення практичних занять, затверджений викладачем з класу диригування.

ВИМОГИ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практика самостійної роботи студентів з народним хором розпочинається у V-му семестрі на заняттях навчальної хорової практики з розпівування.

Протягом V та VI семестрів кожному студентові надається можливість самостійно працювати з курсовим та загальним хоровим класом, згідно запланованого викладачем графіка.

Основою практичних занять з хором є процес самостійного розуміння студентами хорового твору, запланованого викладачем на індивідуальних заняттях з техніки хорового диригування; розшифровки та аранжування народної пісні.

До практичних занять допускаються студенти, які добре підготовлені за обов'язковими програмними вимогами.

Студенти повинні:

1. Уміти проаналізувати твір у плані музично-теоретичних та вокально-хорових особливостей.
2. Добре знати та чисто інтонувати всі партії твору.
3. Уміти виконати хорову партитуру на інструменті з одночасним співом мелодійної лінії та співочих партій хорового твору
4. Чітко і зрозуміло диригувати твір.
5. Мати послідовний план проведення заняття.
6. Забезпечити нотами твору всіх хористів та концертмейстера.

Протягом V та VI семестрів кожному студентові надається можливість самостійно працювати з курсовим та загальними хоровими класами, згідно запланованого викладачем графіка.

Репертуар для відпрацювання техніки хорового диригування підбирають викладачі класу диригування разом з керівником хорового класу, дотримуючись диференційованого підбору творів до індивідуальних здібностей кожного учня. У кінці VI семестру на загальному хоровому класі студенти складають державний іспит з хорового диригування по формі рольової гри, тобто самостійної роботи з хором, та демонструють набуту техніку диригування на одному хоровому творі з репертуару хорового класу.

ПЛАНУВАННЯ РОБОТИ ХОРОВОГО КЛАСУ

На кожний навчальний семестр складається план роботи хорового класу.

План передбачає такі основні розділи:

1. Програма та короткий зміст курсу.
2. Відведення кількості годин, розрахованих на теоретичний розділ, методику роботи з народним хором.
3. Репертуар хору на семестр.
4. Список студентів та графік їх самостійної роботи з хором.

До плану додаються хорові твори, які виносяться на державний іспит. Керівник хорового класу планує на семестр приблизно 10–12 творів з переважанням співу *a capella*.

ЗМІСТ КУРСУ ТА ПРОГРАМНІ ВИМОГИ

I рік навчання (I семестр)

1. Робота над вихованням чистоти інтонування і строю.
2. Виховання єдиної манери співу.
3. Оволодіння правильною постановкою голосу в грудному регістрі та розширення діапазону хорових партій.
4. Поняття про опору співу на диханні. Ланцюгове дихання. Оволодіння навичками співу у високій позиції. Робота над кантиленим співом.
5. Виховання навичок вільного розспіву. Близьке формування голосних звуків.
6. Робота над елементами вокально-хорової звучності та художньої виразності.

I рік навчання (II семестр)

1. Продовження роботи над чистотою інтонування та строем у хорі.
2. Продовження роботи над вихованням єдиної манери співу. Розвиток природного вільного співу грудного і головного резонування.
3. Здобуття навичок співу без диригента.
4. Робота над текстом пісень. Оволодіння навичками міміки та ігровими рухами. Продовження роботи над елементами вокально-хорової звучності.
5. Створення творчої групи хору.

У кінці II семестру проводиться академічний концерт хорового класу

II рік навчання (III семестр)

1. Продовження роботи над чистотою інтонування та строем хору.
2. Продовження роботи над вихованням народної манери співу.
3. Робота над удосконаленням ланцюгового дихання.
4. Виховання у хористів навичок: імпровізаційного, підголоскового співу виводчицями “грудного” та “фальцетного” резонування.
5. Вивчення творів з підголосковою гетерофонічною фактурою.
6. На початку семестру скласти графік та продовжити практичну роботу з курсовим хором.

II рік навчання (IV семестр)

1. Продовження роботи над чистотою інтонування та строем.
2. Продовження роботи над удосконаленням вокально-хорової техніки. Робота над дикцією в творах з швидкими темпами та рухливою динамікою.
3. Робота з творчою групою над створенням нових пісень. Оволодіння навичками розспіву пісні на два голоси.
4. Продовження роботи над оволодінням навичками співу без диригента.
5. Вивчення хороводів та елементів хореографічних рухів під час співу.
6. На початку IV семестру скласти графік та проводити згідно з ним практичну роботу студентів з курсовим хором.

III рік навчання (V–VI семестри)

1. Подовження роботи над удосконаленням вокально-хорової техніки.
2. Подовження роботи з творчою групою над оволодінням навичками розспіву пісень на три-чотири голоси.
3. Робота над піснями з елементами хореографічних рухів та виражальних засобів.
4. Подовження самостійної роботи студентів над програмою державного іспиту згідно графіка, складеного викладачем.

Складання диференційованого заліку на знання співочих партій намічених хорових творів.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ПРОЦЕС РОБОТИ НАВЧАЛЬНОГО НАРОДНОГО ХОРОВОГО КЛАСУ

Організаційно-творча, методична та практична робота в хоровому класі передбачає вивчення таких основних питань:

- 1) визначення хорових голосів та укомплектування хору;
- 2) характерні особливості українського народного хору загального типу;
- 3) узагальнення виконавських особливостей співу даного краю;
- 4) принципи підбору репертуару;
- 5) методика роботи з народним хором.

Народні хори загального типу, щодо складу, поділяються на загальний (найбільш повноцінний, з діючим складом до 50 чоловік), середній (діючий склад до 30 чоловік), малий (діючий склад до 16–18 чоловік) хори.

Партитура такого типу хорів будується, в основному, на такій голосовій організації:

- 1) сопрано 1 – фальцетні виводчиці (їх можуть замінити академічні сопрано);
- 2) сопрано 2 – виводчиці та ведучі грудного резонування;
- 3) альти 1 – ведучі грудного резонування;
- 4) альти 2 – ведучі та підголоскові грудного резонування;
- 5) тенори;
- 6) басы 1-й, 2-й.

Головну роль у визначенні народного хору відіграють тембри голосів зі співом у грудному регістрі жіночих партій (сопрано, альтів).

Чоловічі голоси своїм співом не відрізняються від чоловічих партій академічного хору і щодо звуковидобування, і щодо загальної вокально-хорової виконавської культури. Проте, чоловічі голоси народного хору повинні в однаковій мірі з жіночими оволодівати співом всіх прийомів мелізматики, вивідним звуком як у головному, так і в грудному регістрах.

Для більш повноцінної роботи народного хорового класу бажано ввести в хор групу з жіночих академічних голосів. На 50 хористів – близько чотирьох голосів академічних сопрано. Така група надає колективу своєрідного тембрового забарвлення, пом'якшує звучання, спів стає більш гнучкішим, колоритнішим, а головне – це дає можливість виконувати твори з більш широким діапазоном за формою та фактурою.

У роботі хорового класу особливу увагу слід приділити вивченню та узагальненню багатств народної пісенної культури: стильовим виконавським особливостям та співучий манері, притаманній народу України.

Співати по-народному – співати в своє задоволення, з почуттям, натхненно, прикрашаючи свій спів різноманітними прийомами народної мелізматики. Проте не тільки різноманітність прикрашального співу узагальнилась в поняття про народну співучу манеру. Основними ознаками народної манери співу є: характер звуку, включаючи вивідний; ладова змінність, ритмічна природа пісень, музичні та умовні діалектики, поетичні прийоми пісенних текстів.

Отже, народна співоча манера – це певний стиль гуртового співу, виражений багатою творчою різноманітністю виконавських особливостей, засобів звуковидобування, які сформувалися протягом всієї історії розвитку культури народу та узагальнилися під впливом традиції побутового співу.

Майбутній керівник самодіяльного народного хору повинен оволодіти всіма виконавськими засобами народної манери співу, знати місцевий пісенний фольклор, ознайомитись з основними особливостями пісенного фольклору, мовного діалекту, вміти правильно підбирати

репертуар. У завдання хорового класу, крім прищеплення вокально-хорових навичок співу, входить і виховання пісенності, розуміння простоти і щирості народного співу.

Головною умовою, якою повинен керуватись викладач у підборі репертуару, є жанрова різноманітність та високий художній принцип у тісному зв'язку з навчально-виховною роботою зі студентами. При складанні репертуарного плану хорового класу треба враховувати можливість участі в проведенні загально-училищних заходів (тематичних вечорів, оглядів тощо).

І все ж основою репертуару народного хору повинна бути народна пісня, яка має виховне значення і служить інтересам народу. Високу хорову культуру виховують у студентів народні пісні в обробках композиторів-класиків: М. Леонтовича, К. Стеценка та інші в перекладі для народного хору А. Авдієвським та В. Ступницьким, а також кращі зразки творів сучасних композиторів.

Найбільш поширеним у народі співом є спів *а капела*, тому важливе місце в репертуарі хорового класу повинні займати твори без супроводу. Спів без супроводу – одна з найбільш складних форм хорового виконавства – сприяє розвитку музичного слуху та чистоти інтонування, виховує почуття строю, ансамблевого злиття та поєднання тембрів, зрівноваження партії та загального звучання хору. В репертуар самостійної практичної роботи з хором необхідно включити твори перекладені або гармонізовані учнями для народного хору. Перше заняття хорового класу носить організаційний характер. Керівник знайомиться з голосами учнів, комплектує партії, складає список хору та розклад занять, знайомить колектив з програмним та репертуарним планом на семестр.

На заняттях та під час концерту кожна хорова партія повинна мати своє постійне місце. Хор розташовується в два ряди: жінки в перший, чоловіки – в другий або вище на підставках чи стільцях.

Першим активним помічником керівника навчального хору і провідником змісту та стилю його роботи є **Рада хору**. Рада обирається один раз на рік. До її складу може ввійти 5–6 чоловік. Загальна структура ради хору така: голова, секретар, староста хору, оргсектор, культсектор, бібліотекар.

Особливу роль в хоровому класі відіграє розспівування – підготовка голосового апарату (на вправах для всього складу хору) до основної роботи над розучуванням творів:

- придбання навичок співу закритим ротом;
- вправи на правильне формування голосних та звільнення голосового апарату від напруження;
- динаміка співу повинна бути близькою до розмовної – від *p* до *mf*;
- спів вправ на розвиток грудного виводу жіночих голосів, використовуючи, крім спеціальних вправ, пісенний матеріал;
- вправи на розвиток співочої манери співу;
- оволодіння прийомами та засобами місцевого народно-хорового виконавства;
- спів вправ на чистоту інтонування, ритміку, дикцію;
- розширення діапазону голосів зі співом у головному регістрі;
- спів гармонійних вправ (каденцій).

Практична цінність розспівування та значення його для співака народного хору.

РОЗУЧУВАННЯ ТВОРІВ У НАРОДНОМУ ХОРІ.

Приступаючи до вивчення хорового твору, керівник знайомить колектив із змістом твору, жанровою належністю, формою, фактурою, виконавськими особливостями, потім старанно його розучує. Для забезпечення більш плідної роботи хорового класу над творами багатоголосного складу, до того ж виконання *а капела*, слід весь процес розучування проводити під камертон. Спів *а капела* – основа народного співу. Вивчаючи народні пісні, треба враховувати засоби щодо манери виконання: імпровізаційний спів виводчиць, роль міміки, жестикуляції, елементів хореографії, які доповнюють та збагачують основний зміст пісні.

Процес розучування хорового твору можна поділити на такі етапи:

- 1) початковий (ознайомлення з твором);
- 2) технічний (робота над вивченням твору окремо партіями, частинами або в цілому);
- 3) завершальний (закріплення партії щодо інтонації і строю).

**ОРІЄНТОВНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
СТУДЕНТІВ ХОРОВОГО КЛАСУ**

I. Тема уроку.

II. Мета уроку.

III. Хід уроку.

1. Розспівування хору:

- спів вправ закритим ротом;
- спів вправ на чистоту інтонування;
- спів вправ на формування голосових в головному та грудному регістрах;
- спів мелодичних вправ на розширення діапазону головного та грудного регістрів;
- спів вправ на чітку дикцію;
- спів гармонічних вправ.

2. Процес розучування твору:

- спів твору окремо партіями сольфеджіо та зі словами;
- зведений спів твору партіями (окремо жіночих, чоловічих голосів);
- відпрацювання твору почастино всіма голосами;
- відпрацювання всього твору всіма голосами з застосуванням засобів художньої виразності та основних елементів вокально-хорової звучності.

3. Аналіз роботи та зауваження до хору.

4. Домашнє завдання.

План самостійної роботи учнів розрахований на двогодинне заняття.

**САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ
НАРОДНОГО ХОРОВОГО КЛАСУ**

Назва теми	Всього відпр. годин	Всього годин на самостійне вивчення
Перший рік навчання. I семестр (17 тижнів)	102 год.	34 год.
Тема 1 Самостійна робота студентів над вивченням репертуару хорового класу, та вправ розспівування хору.		
II семестр (21 тиждень)	126 год.	34 год.
Тема 2 Самостійна робота студентів над вивченням репертуару хорового класу.		
Другий рік навчання III семестр (16 тижня)	80 год.	22 год.
Тема 1 Самостійне вивчення хорового репертуару.		
Тема 2 Складання плану розспівування народного хору.		
Тема 3 Процес розспівування народного хору практично на заняттях хорового класу та робота з хором над відпрацюванням диригентської техніки.		
IV семестр (21 тиждень)	63 год.	22 год.
Тема 1 Самостійне вивчення хорового репертуару.		
Тема 2 Процес розспівування народного хору практично на заняттях хорового класу та робота з хором над відпрацюванням техніки диригування.		

Третій рік навчання V семестр (14 тижнів)	70 год.	85 год.
Тема 1 Вивчення репертуару хорового класу.		
Тема 2 Складання плану самостійної роботи з хором. Вивчення репертуару хорового класу.		
Тема 3 Відпрацювання виконавських елементів вокально-хорової звучності визначених у хоровому творі.		
VI семестр (19 тижнів)	95 год.	73 год.
Тема 1 Вивчення репертуару хорового класу.		
Тема 2 Відпрацювання хорових творів державного іспиту.		

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ З ХОРОВОГО КЛАСУ

Рівні навчальних досягнень	Критерії навчальних досягнень студентів	За 5-ти бальною системою	За 12-ти бальною системою
1. Високий	студент отримує за знання хорової партії напам'ять, з чистоінтонаційним, високопозиційним співом, чітким ритмом і дикцією, правильно сформованим звуком голосних.	5 – 5 5 +	10 11 12
2. Достатній	студент отримує за знання хорової партії напам'ять, чистоінтонаційним, високопозиційним співом, але з незначними ритмічними помилками та нечіткою дикцією.	4 – 4 4 +	7 8 9

3. Середній	студент отримує за спів хорової партії з нот, допущеними незначними інтонаційними помилками, невиразне виконання.	3 – 3 3 +	4 5 6
4. Початковий	студент отримує за повне незнання хорової партії.	2 – 2 2 +	1 2 3

КОНЦЕРТНА ДІЯЛЬНІСТЬ НАВЧАЛЬНОГО НАРОДНОГО ХОРУ

Найвідповідальнішим моментом у творчому житті навчального народного хору є участь його в проведенні тематичних вечорів, концертів та інших загально-училищних заходів. Участь хору в таких заходах обов'язкова для кожного співака хору, що є продовженням навчального процесу на практиці. Керівник хору повинен завчасно знати все про виступ: яка буде аудиторія, якій даті присвячений концерт та яке буде приміщення.

Перед виступом на польовому стані хор треба добре розсівати. Розміщення колективу під час виступу повинно бути таким, як і на репетиціях. Керівник повинен подбати про те, щоб колектив мав привабливий зовнішній вигляд, гарний концертний одяг. В кінці кожного семестру колектив звітує концертом хорової музики перед студентами училища та перед трудівниками міста або села.

У концертах-звітах можуть брати участь кращі учні в якості диригентів хору.

РЕКОМЕНДОВАНИЙ РЕПЕРТУАР НАРОДНОГО ХОРУ

№	Автор музики	Автор слів	Назва твору
1	В. Верменич	М. Сингаївський	“Гомонить земля піснями”
2	І. Шамо	Д. Луценко	“Ти, краю мій”
3	П. Майборода	О. Новицький	“Розлягалися тумани”
4	А. Авдієвський	Д. Луценко	“Не громи в горах гудуть”

5	А. Авдієвський	М. Сингаївський	“Розляглось колгоспне поле”
6	А. Авдієвський	Д. Луценко	“Святкова привітальна”
7	В. Філіпченко	Л. Рева	“Поле моє, поле”
8	І. Шамо	Д. Луценко	“Стоїть над Волгою курган”
9	А. Пашкевич	М. Негода	“Степом”
10	А. Авдієвський	Л. Українка	“Колискова”
11	І. Сльота	І. Бердник	“Хліборобська урочиста”
12	А. Авдієвський	М. Сом	“Сніг біліє”
13	І. Сльота	О. Багачук	“Щедрик”
14	І. Сльота	О. Багачук	“Журавлі”
15	І. Шамо	Д. Луценко	“Ой пливи, вінок”
16	Г. Верьовка	В. Лагода	“”Ми такі могутні”
17	І. Сльота	сл. народні	“Ой у полі сосонька”
18	А. Шашкевич	Д. Луценко	“Гуси летіли”
19	А. Коломієць	А. Пашко	“В чистім полі озеречко”
20	М. Костецький	П. Шебатін	“Вітер хвилю гойдає”
21	Абрамський	П. Герасимова	“Шуми, шуми, дубравушка”
22	А. Пашкевич	Д. Луценко	“Ой ти ніченько”
23	В. Захаров	сл. народні	“Доріженька”
24	П. Ніщинський	Т. Шевченко	“Закувала та сива зозуля”
25	І. Шамо	Д. Луценко	“Не шуми, калинонька”
26	Г. Верьовка	Г. Верьовка	“Хоровод дружби”
27	Г. Верьовка	М. Стельмах	“Урожайний хоровод”

ОБРОБКИ НАРОДНИХ ПІСЕНЬ

№	Автор обробки	Назва твору
1	А. Авдієвський	“Колискова”
2	А. Авдієвський	“Павочка”
3	А. Авдієвський	“Вербова дощечка”
4	А. Авдієвський	“Весняний шум”

5	А. Авдієвський	“Діброва зелена”
6	В. Ступницький	“Ой, вірмене”
7	В. Ступницький	“Прилетів сокіл до віконця”
8	А. Авдієвський	“Добрий вечір тобі, пане господарю”
9	М. Леонтович	“Ой сивая зозуленька”
10	М. Леонтович (в перекладенні А. Авдієвського)	“Ой там за горою”
11	М. Леонтович (в перекладенні А. Авдієвського)	“Ой зійшла зоря”
12	М. Леонтович	“Щедрик”
13	М. Леонтович	“Ой у полі плужок оре”
14	А. Авдієвський	“Ой чий то кінь стоїть”
15	В. Ступницький	“Жала Уляна шовкову траву”
16	С. Людкевич (в перекладенні А. Авдієвського)	“Гагілка”
17	К. Стеценко (в перекладенні А. Авдієвського)	“Чи дома, дома”
18	І. Сльота	“Ой ходить сон”
19	І. Сльота	“Музики на весіллі”
20	І. Сльота	“Ой у полі дві тополі”
21	Е. Станкович	“За сінечками, за дверичками”
22	А. Авдієвський	“Ой у лузі червона калина”
23	А. Авдієвський	“Думи мої, думи”
24	І. Сльота	“Ой у полі криниченька”
25	А. Шашкевич	“Ой, вербо, вербо”
26	А. Авдієвський	“Реве та стогне Дніпр широкий”
27	А. Авдієвський	“Як була я маленька”
28	Е. Кухарець, сл. Т. Шевченко	“Зоре моя вечірняя”
29	Куш	“Зійди ти, зійди, ясний місяченьку”
30	П. Думецький	“Гей, у лісі, в лісі”

31	А. Артемовський	“Ой кряче, кряче та чорний ворон”
32	О. Правдюк	“Селезень”
33	М. Гринишин	“Там на горі крута вежа”
34	В. Самойленко	“Ой у полі верба”
35	І. Бідак	“Йшли корови із діброви”
36	І. Бідак	“Висока верба”
37	М. Гринишин	“Тече вода”
38	Г. Майборода	“Коло млина, коло броду”
39	Ю. Вацарний	“Ой у полі три доріжки”
40	І. Бідак	“На Івана Купала”
41	І. Бідак	“Червоная калинонька”

НАРОДНЕ БАГАТОГОЛОССЯ

ЖІНОЧІ ХОРИ

1. “Зеленеє жито, зелене”
2. “Туман яр, по долині”
3. “Ой ти, вишенько, ти черешенько”
4. “Ой ти, гаю, мій гаю”
5. “Ой гиля, гиля, гусеньки, на став”
6. “Ой на ставу, на ставочку”
7. “Ой посію рожу”
8. “Та вже під віконце”
9. “Ой у полі могила”
10. “А в полі береза”
11. “Птичка невеличка”
12. “А хто бачив, а хто чув”
13. “Ой не ходи, та і розкудрявчик”

ЧОЛОВІЧІ ХОРИ

14. “Повій, вітре, ой да вітерочок”
15. “Чому дуб не зелений”
16. “Що в городі верба”
17. “Ой у полі та три доріжки різно”

18. “Розлилися круті бережки”
19. “Та орав мужик край дороги”
20. “Як би мені не тиночки”
21. “Гей гук, мати, гук”

МІШАНІ ХОРИ

1. “Ой чи хмариться, чи туманиться”
2. “Ой, журавко”
3. “Благослови, мати”
4. “Ой зійди, зійди ти, зіронько та вечірня”
5. “Пуцу коня, ой на яр, на долину”
6. “Покладу я кладочку”
7. “Ой за гаєм, гаєм”
8. “Ой на горі та сухий дубик”
9. “Ішов козак потайком”
10. “Луговая зозуленька”
11. “Ой не пугай, пугаченько”
12. “Ой коли б той вечір”
13. “Ой поля ви, поля”
14. “Ой половина, ой та саду цвіте”
15. “Ой поля, поля колгоспні”
16. “Гей, несись, наш спів, над морем”
17. “Вилітала галка”

РЕКОМЕНДОВАНІ РЕПЕРТУАРНІ ЗБІРНИКИ

1. “Співає український народний хор ім. Григорія Верьовки”, випуск 1-й та 2-й. – К.: Музична Україна, 1974.
2. П. Демуцький. “Українські народні пісні”. – К.: Мистецтво, 1951.
3. П. Демуцький. “Народні пісні на Київщині”. – К., 1905.
4. “Українські народні пісні”. – К.: Мистецтво, 1951.
5. “Українські народні пісні”. – К.: Мистецтво, 1954.
6. “Колядки та щедрівки”. – К.: Наукова думка, 1965.
7. “Жартівливі пісні”. – К.: Наукова думка, 1967.

8. “Українське народне багатоголосся”. – К.: Мистецтво, 1963.
9. “Пісні Поділля”. – К.: Наукова думка, 1976.
10. “Рекрутські та солдатські пісні”. – К.: Наукова думка, 1974.
11. М. Леонтович. “Вибрані хорові твори”. – К.: Музична Україна, 1977.

РЕКОМЕНДОВАНА МЕТОДИЧНА ЛІТЕРАТУРА

1. *Гуменюк А.* Український народний хор. – К.: Музична Україна, 1969.
2. *Правдюк О.* Ладові основи української народної музики”. – К.: Видавництво АН УРСР, 1961.
3. *Фільц Б.* Хорові обробки українських народних пісень. – К.: Наукова думка, 1965.
4. *Хомічевський М.* “Порадник для керівника самодіяльного хору”. – Мистецтво, 1951.
5. “Вопросы вокальной педагогики”. Выпуск 5.
6. *Калугина Н.* Методика работы с русским народным хором. – М.: Музыка, 1977.
7. *Милославов.* Хоровой кружок. – Госкультпросветиздат, 1952.
8. *Пигров К.* Руководство хором. – М.: Музыка, 1958.
9. *Руднева А.* Народный хор и работа с ним. – М.: Советская Россия, 1974.
10. *Соколов В.* Работа с хором. – М.: Музыка, 1967.